

De juiste nazorg kan uitval van bomen voorkomen

Bodemvochtigheid in de kluit controleren.

Een verbazingwekkend aantal beheerders kent een inboetpercentage van 15-30% (zoals beschreven in het artikel van Santi Raats in Boomzorg 3, 2014). Cijfers die me aan het denken zetten. Zelf ben ik gedurende het groeiseizoen bijna dagelijks bezig met de nazorg bij de Nationale Bomenbank. Hoe zit het met onze resultaten en valt er inderdaad zo'n groot percentage van de 1e jaars bomen uit? Doen we het in Nederland dan echt zo slecht met nieuwe aanplant en als dat zo is hoe kunnen we dat dan verbeteren.

Auteur: Remke Vos

Om tot nadere inzichten te komen heb ik eerst even een korte analyse uitgevoerd op ons eigen nazorg systeem. Voor ruim 150 opdrachtgevers voeren wij nazorg uit. We komen door het hele land en (ver)planten in alle uiteenlopende situaties en groeiplaatsen.

Sinds jaar en dag proberen we ons nazorg systeem te verbeteren en daarmee komen we elk jaar weer tot nieuwe inzichten en voeren we wijzigingen door. Omdat we ons systeem geautomatiseerd hebben, kan ik zeer nauwkeurig cijfers produceren. Voor de 1e jaars bomen zijn deze weergegeven in tabel 1.

Vanzelfsprekend vallen er elk jaar een aantal bomen uit door verschillende omstandigheden. Wat kunnen we doen om deze uitval tot een minimum te beperken. Met uitzondering van 2013 denk ik dat we het over een goed uitvalpercentage hebben. 2013 was dan ook een uitzonderlijk jaar met een

droog warm voorjaar waarin helaas een groot deel van 1 partij jonge eiken, die in het vroege voorjaar door de eikenspintkever getroffen is, uit is gevallen. In datzelfde jaar hebben we bomen in de nazorg gehad die in een 'slecht aangelegde groeiplaats' zijn geplant.

De verder gunstige cijfers van minder dan 1% kunnen we denk ik toewijden aan ons nazorg systeem. Maar uiteindelijk valt of staat dit natuurlijk ook met een goed plantproces (kwaliteit plantmateriaal en kwaliteit van het planten zelf) en een goede groeiplaatsinrichting.

De succesformule Nazorg

Al vanaf de winter zijn we weer druk in de weer met de nazorg. Welke bomen hebben we komend jaar in de nazorg zitten en waar staan die bomen. Zijn er bijzonderheden bekend? Waar komen de bomen vandaan? Is er nu al reden om bepaalde bomen meer aandacht te geven dan andere bomen met de kennis die we 'op papier' en uit de uitvoering van de projecten weten?

Attentie bomen

Als vanzelfsprekend krijgen vooral jonge eiken bij

	Uitval % 1e jaars bomen in de nazorg	% 1e jaars bomen met een slechte conditie
2011	0,5 %	1,2 %
2012	0,9 %	2,1 %
2013	2,9 %	0,7 %
2014	0,6 %	1,0 %

Tabel 1: uitval en conditie 1e jaars bomen in de nazorg.

ons in het vroege voorjaar iets meer aandacht. Om te voorkomen dat ze getroffen zullen worden door eikensprintkever willen we ze nog voor de start van het groeiseizoen allemaal bezocht hebben. Daarnaast zijn er bepaalde projecten waarvan bekend is dat het 'hete hangijzers' zijn. Het zijn niet per definitie civiele projecten waar we veel problemen tegen komen. Menselijke invloed vooral op bouwlocaties zorgen vaker voor complicaties in de hergroei van bomen. Onwetendheid van de mensen die moeten werken in de nabijheid van bomen kan voor ons soms zorgen voor lachwekkende situaties. Wij zouden immers nooit bedenken om naast recent geplante bomen het halve strand van Scheveningen los te storten toch? Bergen tot 3 meter hoogte waardoor je een heuse 'duinwandeling' moet doen om überhaupt bij de bomen te komen.

Controleren

We controleren alle bomen nauwgezet op hergroei. Door jarenlange ervaring weten we inmiddels wat 'normaal' is voor een bepaalde boom in deze levensfase, alsmede wat normaal is voor deze boomsoort (en leeftijd) als deze recent ver/geplant is. Een ver/geplante boom heeft nu eenmaal niet dezelfde scheutlengte, blad volume, kleur en grootte als een boom die niet recent ver/geplant is. Bomen hebben een verbazingwekkend regeneratief vermogen. En niet te vergeten regelmatig enorme reserves die we niet zouden

Ontwikkeling wortelgestel controleren.

verwachten. Juist het controleren van de bomen gedurende minimaal 3 jaar kan meer zekerheid en duidelijkheid geven over de hergroei.

Water geven

De meeste bomen in Nederland zullen het moeten hebben van grondwater/neerslag/hangwater etc. ver/geplante bomen willen we graag een handje helpen. Maar let erop dat je ze niet te veel helpt want er is ook zo iets als te veel water geven. Niet alle bomen hebben even veel water nodig en dit is sterk afhankelijk van de soort, het

formaat en de standplaats van de boom. Over het algemeen proberen we ons watergeef regime per boom aan te passen. Zo kan het dus ook zijn dat waar 5 bomen in een plantsoen staan, daar maar 1 water van krijgt. Puur en alleen om de reden dat de andere bomen nog even geen water nodig hebben.

We hebben afspraken met aannemers door het hele land die op afroep voor ons water kunnen geven bij de bomen die dat nodig hebben. Tevens beschikken de nazorgadviseurs ook over materieel om ter plaatse gelijk een boom van water

Zand gestort bij bomen op depot.

Bouwwerkzaamheden na aanplant.

Verankering herstellen.

Uitgevallen boom.

Problemen met teveel water door versmeerde bodem.

Zuurstofhuishouding controleren.

te voorzien. Ook te veel water is soms een probleem. Ondoordringbare lagen in de bodem of een versmeerde bodem proberen we ter plaatse al op te lossen als dat mogelijk is.

Groeiplaats

Helaas is de groeiplaats iets waar we bij de nazorg meestal niets meer aan kunnen veranderen als deze niet deugdelijk blijkt te zijn. Natuurlijk communiceren we naar de opdrachtgever wat er niet goed is. Tevens proberen we oplossingsgericht mee te denken wat er (op korte termijn) verbeterd kan worden om de (her) groei van de bomen te stimuleren. In sommige gevallen is het noodzakelijk om de groeiplaats volledig opnieuw in te richten om tot het gewenste resultaat te komen. Wij adviseren dan ook altijd om eerst een goed groeiplaats onderzoek uit te laten voeren en advies in te winnen over de mogelijkheden voor het inrichten van een geschikte groeiplaats voor de bomen.

Registreren en rapporteren

Een belangrijk onderdeel van onze nazorg is het registreren en rapporteren van de waarnemingen. Tot in detail wordt er geregistreerd wat er waargenomen wordt per boom en per locatie. Een deel van deze gegevens wordt in een rapportage verstuurd die, direct de week na het bezoek, verstuurd wordt naar de opdrachtgever per email. Op deze manier is de opdrachtgever altijd op de hoogte van de laatste stand van zaken omtrent zijn boom/bomen.

Onderzoek

In een enkele situatie weet de nazorgadviseur niet wat te doen met de situatie of kan de achterliggende reden dat de bomen niet goed aanslaan niet achterhalen. In dat soort gevallen komt er een boomtechnisch adviseur van Terra Nostra om onderzoek te doen bij de boom/bomen. In bijna alle gevallen kunnen we op die manier achterhalen wat de oorzaken voor de verminderde hergroei zijn, maar belangrijker nog, weten we wat we moeten doen om eventuele problemen te verhelpen. We willen tenslotte het allerbeste voor de bomen waar we nazorg bij uitvoeren.

Stuur of twitter dit artikel door!

Scan of ga naar:

www.boomzorg.nl/artikel.asp?id=19-4834